

Cuma – Κύμη. Η πρώτη Ελληνική αποικία στη Δύση

HellasOnTheWeb.Org

Στην Πιθηκούσα (Pithecusae), στην σημερινή νήσο Ίσκια έφθασαν το 770 π.Χ. περίπου, οι Έλληνες από τις πόλεις της Εύβοιας Χαλκίδα, Ερέτρια και Κύμη.

Αποβιβάστηκαν στο νησί και το ονόμασαν Πιθηκούσα ιδρύοντας συγχρόνως μια μικρή πόλη με το ίδιο όνομα. Η ετυμολογία του τοπωνυμίου μας οδηγεί στην παρουσία πιθήκων στο νησί εκείνη την περίοδο ή όπως συμφωνούν οι περισσότεροι επιστήμονες στα αγγεία – βάζα – πίθους (πιθάκια) που είχαν μαζί τους, οι πρώτοι Έλληνες, για την μεταφορά των προϊόντων τους. Η πιστοποίηση, για το τεράστιο ενδιαφέρον που παρουσιάζει το νησί και που χρησιμοποιήθηκε για να αποβιβαστούν οι πρώτοι Έλληνες στη δύση, εμφανίζεται στο υλικό που βρέθηκε σε τάφους. Υλικό που μας αποδεικνύει τη σχέση με την αρχαία Εύβοια αλλά και την αρχαία Κόρινθο.

Το «**Κύπελλο του Νέστορα**» είναι ένα αγγείο από την Ρόδο. Βρέθηκε σε τάφο της νεκρόπολης της Πιθηκούσας.
του χαραγμένο το

**Δισκοπότηρο που έχει πάνω
Ευβοϊκό**

Αλφάβητο !

Επίγραμμα τριών στίχων, πάνω στο κύπελλο οδηγεί την σκέψη μας στο ξακουστό κύπελλο του Νέστορα που περιγράφει με ίδιους στίχους η

Ιλιάδα

:

Του Νέστορα... το κύπελλο είναι καλό για να πίνεις. Αλλά όποιος πει από το κύπελλο αυτό, αμέσως θα καταληφθεί από την επιθυμία έρωτα για την όμορφη στεφανωμένη Αφροδίτη η

Από εδώ, την Πιθηκούσα, οι Ευβοείς ξεκίνησαν για την εύφορη και πανέμορφη περιοχή της Καμπανίας. Με βάση «μεταβατική» την Πιθηκούσα δημιούργησαν την Κούμα (Κύμη), την πρώτη οργανωμένη ελληνική αποικία στη δύση πριν από 2.700 χρόνια.

Έτσι ο **Velleio Patercolo, Gaio**, Λατίνος Ιστορικός (Καμπανία 19 π.Χ.- 30 μ.Χ.), και ο **Stazio, Publio Papinio**

, Λατίνος ποιητής (Νάπολη 40 π.Χ. - 96 π.Χ.),

διηγούνται πως ο Απόλλωνας οδήγησε τους Χαλκιδείς στην Κούμα

.

Ελληνες άποικοι από την Εύβοια στην θάλασσα...

Ψάχνουν μια καινούργια πατρίδα...

Το άσπρο περιστέρι που ξαφνικά εμφανίζεται, δείχνει την πορεία...

Ακολουθούν αυτή την πορεία που τους πάει στην Κούμα!

Ένας μακρινός ήχος κυμάτων φτάνει προς τα πλοία, δεν μπορεί παρά να φτάνει από μια κοντινή γη...

Και οι έλληνες άποικοι πλέουν προς αυτή την πηγή, μέχρι την Κούμα

Έτσι διηγείται ο **Virgilio Marone Publio**, Λατίνος ποιητής (Andes 70 - Brindisi [Βρινδίσιο] 19 π.Χ.), τη γέννηση της Κούμας, με την προστασία του Απόλλωνα.

Ο Δαίδαλος κατεβαίνει από τον ουρανό και αναγείρει, στον θεό του ήλιου, έναν ναό για να τον ευχαριστήσει που δεν έλιωσε τα φτερά του. Ο Δαίδαλος, ο ίδιος, χαράζει στις χρυσές πόρτες του ναού όλη την ιστορία: την κατασκευή του λαβύρινθου της Κνωσού, την φυλάκιση από τον Μινώταυρο, την φυγή με τον Ίκαρο, με τα φτερά από πούπουλα και το κερί, την πτώση του Ίκαρου και την άφιξη στην Κούμα. **Η Ιταλική ΚΥΜΗ (Cuma), η πρώτη ελληνική αποικία στη δύση.**

Η αρχαία **ΚΥΜΗ** (Cuma), η πρώτη ελληνική αποικία στη δύση, την εποχή της ίδρυσής της, καταλάμβανε την γεωγραφική περιοχή του όρους της Κούμας, που στην κορυφή του ανέτειλε η Ακρόπολη και επεκτεινόταν μέχρι τις δυτικές πλαγιές του όρους Γκριλλο (Grillo).

Στο σημερινό Δήμο του **Μπάκολι** (Bacoli) περιλαμβάνεται και ανήκει η περιοχή της πρώτης ελληνικής αποικίας στη δύση. Ο δήμος πήρε το όνομά του από τους άθλους με τους «
στάβλους για τα βόδια

» του μυθικού ήρωα

Ηρακλή

(Bauli- Bacoli). Το λιμάνι του Μιζένο ήταν ένας κρικός στο «σύστημα» ελέγχου της Κούμας στον

κόλπο της Νάπολης

. Ο έλληνας τραγικός ποιητής

Λυκόφρων

, από τη Χαλκίδα (Licofrone) (Χαλκίδα 325 - 250 π.Χ.) έγραφε για το λιμάνι της Κούμας: «
σίγουρο καταφύγιο για τα πλοία

».

Αυτή η σημαντική και στρατηγική θέση του λιμανιού αποτέλεσε έναν από τους λόγους που έκαναν τον **Αννίβα** στα τέλη του III αιώνα ν' αποφασίσει την καταστροφή του. Για τη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία ήταν η «
σπονδυλική στήλη», η έδρα του μεγαλύτερου στόλου της Μεσογείου.

Ποτζουόλι [Δικαιαρχεία] (Pozzuoli)

Δικαιαρχεία, το σημερινό Ποτζουόλι (Pozzuoli), αυτό το όνομα διάλεξαν για την πόλη τους οι **φυγάδες Σάμιοι** που ίδρυσαν **με την άδεια των Κυμαίων** το 530 π.Χ. Διάλεξαν αυτό το όνομα για να «δηλώσουν» την αντίθεσή τους στο καθεστώς του τύραννου της Σάμου **Αριστόδημου**

Δικαιαρχεία: πόλις. Δικαιαρχία δὲ ἡ δικαίως ἄρχουσα.

Το Λεξικό Σούδα (Σουΐδα) περιγράφει: Δίνοντας συγχρόνως και τη σημασία του ονόματος που επέλεξαν οι αρχαίοι έλληνες άποικοι. *Η πόλη ιδρύθηκε το 530 π.Χ. περίπου στο χώρο-λιμάνι που αποτελούσε ένα επίνειο των Κουμάνων*

Νάπολη (Νεάπολις, η πόλη της Παρθενόπης)

Η πόλη της Παρθενόπης, η Νάπολη, ιδρύθηκε από τους έλληνες αποίκους της ιταλικής Κύμης (Cuma). Στο σημερινό κάστρο Όβο δημιουργήθηκε η Παρθενόπη, σαν βάση ελέγχου του κόλπου της Νάπολης από τους Κουμάνους. Αργότερα δημιουργήθηκε οικισμός (*Παλαιόπολη*) και κατόπιν η Νάπολη (*Νεάπολις*).

Νεάπολις: πόλις Ἰταλικῆ διασπορῆς, ἐν ἣ Παρθενόπις ἴδρυται Σειρήνος ἀγάλμα. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα Νεαπολίεις.

Η θρησκεία στην ιταλική Κύμη.

Η θρησκεία έπαιζε πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή των αρχαίων Ελλήνων. Λάτρευαν και τιμούσαν τους θεούς τους, γιατί πίστευαν ότι αυτοί τους καθοδηγούν και τους βοηθούν στις δύσκολες στιγμές. Γι' αυτό έχτιζαν μεγαλοπρεπείς και λαμπρούς ναούς, που καθρέπτιζαν το σεβασμό και την πίστη τους στους θεούς. Κάθε ναός ήταν, συνήθως, αφιερωμένος σε μία μόνο θεότητα. Στις πόλεις-κράτη υπήρχαν συχνά ναοί, χτισμένοι πλάι-πλάι.

Οι ναοί έπαιζαν κι έναν πολύ σημαντικό κοινωνικό ρόλο, καθώς αποτελούσαν ένδειξη ευημερίας μιας πόλης. Η πόλη-κράτος μέσα από τους ναούς επιδεικνυε τα πλούτη, την ευσέβεια και τον πολιτισμό της.

Για τους πρώτους έλληνες εποίκους στην πρώτη ελληνική αποικία στην δύση, πριν από 2.700 χρόνια, αυτοί οι «κανόνες» δεν θα μπορούσαν να αποτελέσουν εξαίρεση. Μετέφεραν στη νέα πατρίδα τους, στη Κύμη της Ιταλίας, τους δικούς τους θεούς, το δικό τους πολιτισμό, τα ιδεώδη του αρχαίου ελληνικού θαύματος.

Το Μαντείο της Σίβυλλας (L'Antro della Sibilla)

Είναι γνωστό, στην αρχαιότητα οι θεοί είχαν στις υπηρεσίες τους ιέρειες, Μάντισσες, Πυθίες και προφήτες. Με αυτό τον τρόπο οργάνωσης διατύπωναν χρησμούς και προβλέψεις. Τον ρόλο αυτό είχαν γυναίκες και ονομάζονταν **Σίβυλλες**. Έτσι μας είναι γνωστοί οι **Σιβυλλικοί χρησμοί**.

Σίβυλλα = Μάντισσα, η λατρεμένη «**πυθία**» των πρώτων Ελλήνων στη Δύση πριν από 2.700 χρόνια! Στη Μικρά Ασία, την Αφρική, τις δυτικές ακτές της Μεσογείου.

Η **Πυθία των Δελφών** είναι η πιο χαρακτηριστική και γνωστή Σίβυλλα - Μάντισσα σε ολόκληρο τον κόσμο. Έχουμε όμως και την **Ερυθραία**, την **Περσίδα**, την **Ελλησπόνδια**, την **Φρυγία**, την **Κολοφώνα**, την **Λίβυα**, την **Σαμία**, την **Τίβολι** και την **Κουμάνα!**

όπως μας πληροφορεί το Λεξικό Σούδα.

Βρούτιδες: γυναίκες οὕτω καλούμεναι, οἰοεὶ Σίβυλλαι καὶ
προφήτιδες, πάσας δὲ τὰς ἐνθουσιώσας Σιβύλλας ἐκάλουν.
ὅτι Σίβυλλα λέξις ἐστίν, ἐρμηνευομένη προφήτις...
Σίβυλλαι γηγόνασιν ἐν διαφόροις τόποις καὶ χρόνοις τὸν
ἀριθμὸν δέκα.
... πρώτη οὖν ἡ Χαλδοία ἢ καὶ Περίς...
... δευτέρα ἡ Αἰβύσσα...
... τρίτη Δελφίς, ἢ ἐν Δελφοῖς τεχθεῖσα...
... τετάρτη Ἰταλική, ἢ ἐν Κυμμερίᾳ τῆς Ἰταλίας...
... πέμπτη Ἐρυθραία...
... ἕκτη Σαμία...
... ἑβδόμη ἡ Κυμαία, ἢ καὶ Ἀμαλθία, ἢ καὶ Ἱεροφίλη.
... ὄγδοη Ἑλλησποντία...
... ἐνάτη Φρυγία...
... δεκάτη ἡ Τιγουρτία...
φασὶ δὲ ὡς ἡ Κυμαία ἐννέα βιβλία χρησμένων ἰδίων προσεκόμισε
Ταρκυνίῳ Πρίσκῳ τῷ τῆνικατὰ βασιλεύοντι.

Οι αρχαίοι πίστευαν ότι επρόκειτο για το ίδιο και μοναδικό πρόσωπο που μετακινούνταν σε διαφορετικούς τόπους. Και στην «**Ειρήνη**» του **Αριστοφάνη** η Σίβυλλα καταλαμβάνει την δική της θέση...

«Ὡς οἱ μὲν νέφος ἐχθρὸν ἀπισσόμενοι πολέμοιο Εἰρήνην
εἴλοντο καὶ ἰδρύσανθ' ἱερεῖω. Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἄκῃ καὶ
σπλάγγ' ἐπάσαντο, ἔσπευδον δεπίεσσαν, ἐγὼ δ' ἰδὼν
ἠγεμόνευον.» χρησμολόγῳ δ' οὐδεὶς εἶδ' οὐκ ἀκῶνα φαεινόν.
ΙΕ. Οὐ μετέω' τούτων· οὐ γὰρ ταῦτ' εἶπε Σίβυλλα.

Η **Κυμαία Σίβυλλα** ἦταν ἱέρεια του Θεοῦ **Απόλλωνα**, ἐζήσε στην **Κύμη της Ιταλίας** (κοντά στην σημερινή Napolì) και μαζί με την Πυθία των Δελφῶν υπήρξε μια από τις σημαντικότερες προφητικές μορφές της αρχαιότητας. Η ονομασία Κυμαία Σίβυλλα, δεν είναι το πραγματικό όνομα της, το "Κυμαία" προσδιορίζει την καταγωγή ενώ με το Σίβυλλα (*sibyl* = *προφήτης*) προσδιορίζει την προφητική ιδιότητα. Ως πραγματικά ονόματα της Κυμαίας Σίβυλλα επικρατέστερα θεωρούνται τα :

Αμάλθεια

και

Ἱεροφίλη

.

Ο Απόλλωνας

Σε κοντινή απόσταση από το Άντρο - Μαντείο της Σίβυλλας βρίσκουμε τον ναό του Απόλλωνα.

Ο Απόλλωνας, ο προστάτης των Σίβυλλων κοντά στην Κουμάνα μάντισσα. Όπως στην αρχαία Ελλάδα δίπλα στο μαντείο των Δελφών, κοντά στη μάντισσα Πυθία. Απόλλωνας! ο όμορφος θεός του φωτός, της ποίησης, της μουσικής και της μαντικής.

Η θεότητα που λατρεύεται περισσότερο στην πρώτη ελληνική αποικία στη δύση. Η θεότητα που λατρεύεται περισσότερο στην αρχαία Εύβοια. Η **λατρεία του Απόλλωνα** στην Ακρόπολη της Κούμας και η κεντρική θέση που κατέχει στο πάνθεό της, έχει τις ρίζες του βαθιά στο μύθο και την παράδοση.

(Εικόνα: Το Άντρο - Μαντείο της Κυμαίας Σίβυλλα)

Ο Βιργίλιος στο VI Βιβλίο του διηγείται πως:

Ο Δαίδαλος, πατέρας του άτυχου Ίκαρου και επινοητικός κατασκευαστής αυτόνομων μηχανών, μόλις δραπέτευσε από τον Λαβύρινθο της Κνωσού βρήκε καταφύγιο στην

Κουμάνα Ακρόπολη. Για να ευχαριστήσει τους θεούς κατασκευάζει το ναό του Απόλλων α

Ο Απόλλωνας είναι ταυτισμένος με την Ιταλική Κούμα. Η «εξήγηση» είναι πιο απλή...

Ο Απόλλωνας έχει κυρίαρχη θέση στην Εύβοια! Οι πρώτοι αρχαίοι Έλληνες πήραν μαζί τους την λατρεμένη θεότητά τους!

Η κοινή λατρεία στην Εύβοια και στην Κούμα της Ιταλίας, και η σημασία που δίνεται την ίδια ιστορική περίοδο στον Ολύμπιο θεό Απόλλωνα, χαρακτηρίζει την «σχέση» των δύο τόπων στον τομέα της λατρείας. Προσδίδει τη βάση, την ουσιαστική επίδραση της κουλτούρας που μεταφέρουν οι άποικοι από την «μητέρα πατρίδα».

Για το HellasOnTheWeb.Org

Αποσπάσματα ολοκληρωμένα και αυτοτελή, **Νίκος Κλειτσίκας**, Αρχαιολόγος,
Συγγραφέας-Ιστορικός

[Το πλήρες άρθρο εδώ](#)